

Урок 111. **ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ. СПІВУЧА ПІР'ІНКА**

Дата _____

Клас _____

Мета: розширити і поглибити знання учнів про творчість В. Сухомлинського; ознайомити їх з твором «Співуча пір'інка»; спонукати школярів до роздумів щодо змісту твору; розвивати творче сприймання й уміння описувати навколишній світ; розвивати уяву, фантазію, зв'язне мовлення учнів; виховувати кращі риси характеру.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. МОВЛЕННЄВА РОЗМИНКА (див. додатковий матеріал до уроку на с. 3)

III. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

Робота в групах. Гра «Дуель»

Учні в групах ставлять одне одному запитання за змістом рубрики «Чи уважно ти читав?». Оцінюють відповіді одне одного.

IV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

— Згадайте, хто з письменників написав «Казки школи під голубим небом» та пропонував проводити уроки серед природи? (*В. О. Сухомлинський*)

— Які твори цього автора ми вже читали?

— Чого вони нас навчили?

V. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гра «Рибки»

Самостійне мовчазне читання вступної статті

— Про що йшлося в розділах «Я хочу сказати своє слово» та «Візьму перо і спробую»?

— Чи знаєте ви свої здібності? Чи розвиваєте ви їх і належно цінуєте?

2. Опрацювання твору Василя Сухомлинського «Співуча пір'інка»

1) *Виразне читання твору вчителем.*

— Чи сподобалась вам казка?

— Які почуття вона у вас викликала?

— Про яку пташку розповідається в казці?

— Чи чули ви колись про такого дивовижного птаха? (*Демонстрування малюнка, на якому зображено стрепета.*)

— Стрепет належить до родини дроф. Це великий птах із сильними довгими ногами, короткими кігтями, щоб краще було ходити і бігати у степах з високою та густою травою. Коричнево-сіре забарвлення допомагає ховатися від ворогів. А з голосом цій пташці не поталанило. Вона може лише невиразно шипіти.

2) *Словникова робота.*

Читання слів «буксиром» за вчителем

Свист	струни
стрепет	пір'інка
звучання	найтоншої
висувається	дивовижний

— Доберіть синоніми до слова *дивовижний* (*чудовий, прекрасний, прекрасний, чарівний*).

— Прочитайте окремо іменники, дієслова, прикметники.

3) Робота в парах. Підготовка до виразного читання.

- У якому темпі, з якою інтонацією і силою голосу будете читати твір?
- Які слова виділите при читанні?
- Де зробите паузи?

4) Виразне читання твору учнями.

5) Фізкультхвилинка.

6) Аналіз змісту з елементами вибіркового читання.

- Як автор пише про Стрепета?
- Що він має у своєму крилі?
- Чим особлива пір'їнка?
- Із чим порівнюється його спів? Прочитайте.
- Яке лихо трапилось у Стрепета?
- Куди впала пір'їнка?
- Хто знайшов пір'їнку?
- Що Сергійко зробив із пір'їнкою?
- Про що попросив його Стрепет?
- Як ви розумієте слова чоловіка?

7) Гра «Розвідники».

- Скільки разів у творі автор ужив слово *Сергійко* (3)? *Стрепет* (8)?
- Доберіть спільнокореневі слова до слова *спів*. (*Співає, співуча, заспівати, співак*)

8) Гра «Голосування ногами».

Діти встають у дві шеренги: права шеренга — «я вважаю, що твердження правильне», ліва шеренга — «я вважаю, що твердження неправильне».

— Я читатиму речення, деколи навмисне замінюючи слово чи вираз, а ви швидко шукайте його в тексті. Якщо речення правильне, то тупотить ногами права шеренга, неправильне — тупає ногами ліва шеренга та називає правильну відповідь.

9) Гра «Земля — небо».

За командою «земля» діти нахиляються до книжки і читають текст. За командою «небо» — піднімають голівки вгору, прибираючи вказівки від тексту. Знову «земля» — учні очима знаходять, де вони припинили читати.

10) Робота в групах. Гра «Складіть і поясніть».

— Багато прислів'їв, приказок і висловів з творів В. Сухомлинського стали крилатими.

Відновіть та поясніть їх значення.

Гарні не красиві слова, ...

Якби все на світі було однакове, ...

Рана від слова заживає, проте...

До самої вершини...

У кожної людини є...

не було б краси.

своя співуча пір'їнка.

а красиві діла.

слід глибокий зостається.

веде кам'яна стежина.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ

- З яким твором ознайомилися на уроці?
- Хто його автор?
- Яка головна думка твору?
- Який висновок зробили для себе після сьогоднішнього уроку?

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Переказувати казку (с. 174–175).

Робота над скоромовкою

Гра «Дощик»

Діти читають хором.

- Накрапає дощ (*тихо*).
- Дощ пускається сильніше (*голосніше*).
- Злива (*голосно*).
- Дощ слабшає (*тихіше*).
- Дощ припинився (*читання припиняється*).

Бабуся в кіоску забула авоську,
А внучка Ганнуся відразу гайнула,
Забуту авоську бабусі вернула.